

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Insertiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapotează. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

ALEGERILE

La 7 martie 1965 vor avea loc alegerile pentru Marea Adunare Națională și pentru sfaturile populare regionale, raionale, orașenești și comunale. Toți cetățenii, care au împlinit 18 ani, sînt chemați să-și exercite unul din drepturile fundamentale, dreptul de a-și alege reprezentanții în organele puterii de stat, care exprimă interesele și năzuințele poporului muncitor. Acesta e un eveniment de seamă în viața patriei noastre. De aceea poporul nostru se pregătește cu satisfacția realizărilor bogate de pînă acum și cu încrederea în perspectivele mai luminoase ale anilor viitori.

Campania electorală se desfășoară în perioada cînd oamenii muncii au pășit într-un nou an de muncă, ultimul an al planului șesenal (1960—1965). Ea constituie, deci, nu numai prilej de a face bilanțul roadelor muncii din anii precedenți, ci și de mobilizare la realizarea obiectivelor, prevăzute pe anul 1965. De asemenea, campania electorală antrenează milioane de cetățeni la dezbaterile unor probleme de interes general și a unor probleme economice, social-culturale și gospodărești cu caracter local. Ea va contribui la soluționarea a numeroase probleme practice, ce preocupă masele celor ce muncesc.

În cadrul campaniei electorale au avut loc adunările oamenilor muncii, în care au propus candidați pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în sfaturile populare. Poporul a propus candidați pe cei mai buni dintre cetățeni, care se bucură de încredere și prestigiu pentru activitatea lor obștească. Un moment însemnat sînt întîlnirile dintre candidați și alegători, în care alegătorii fac propuneri și candidații expun realizările de pînă acum și planurile de viitor. Prin organizarea de convorbiri, conferințe, expoziții, seri literare, vizionarea de filme, de programe artistice, etc. se popularizează politica externă și internă a guvernului, rezultatele importante dobîndite în anii puterii populare, prevederile legii electorale și drepturile și datoriile ce revin cetățenilor și oamenii muncii sînt mobilizați pentru împlinirea sarcinilor pe anul în curs.

Poporul nostru întîmpină alegerile cu noi succese în muncă, pentru înflorirea patriei noastre scumpe, Republica Populară Romînă. Strîns unit în jurul conducătorilor înțelepți, ridicați din sînul lui, el sprijinește prin munca sa creatoare

propășirea patriei și consolidarea păcii în lume.

Clerul și credincioșii Bisericii noastre sînt alături de popor și de năzuințele lui. Ei se bucură de libertate și de toate drepturile cetățenești, deci și de dreptul de a alege, de a candida și a fi aleși în Marea Adunare Națională și în sfaturile populare. De fapt, în Consiliul Național al Frontului Democrației Populare și în Consiliile locale ale F.D.P., sînt și membrii ai clerului nostru, alături de membrii altor culte. Astfel din Consiliul Național fac parte I. P. Sf. mitropolit Iustin Moiescu al Moldovei și Sucevei și P. C. Pr. Alexandru Ionescu, vicar al Arhiepiscopiei București — alături de eminența sa d. episcop luteran Fr. Müller (Sibiu), d. episcop reformat Nagy Iuliu (Cluj),

canonicul Francisc Augustin, conducătorul arhiepiscopiei romano-catolice de București, d. șef rabin Rosen Moses.

De asemenea pe listele de candidați au fost propuși ierarhi și clerici ai Bisericii noastre, care au desfășurat o bogată activitate obștească (pentru Marea Adunare Națională: I. P. Sf. Mitropolit Iustin al Moldovei și Sucevei, P. C. vicar Al. Ionescu; pentru deputat regional Brașov, P. C. vicar Tr. Belășcu, etc.). În atmosfera aceasta de libertate și egalitate în drepturi, clerul și credincioșii noștri își vor da votul candidaților propuși și vor sprijini munca poporului pentru pace și progres, pentru întărirea patriei și desăvîrșirea realizărilor istorice ale puterii populare.

T. R.

Xristos, Domnul păcii

Iisus Hristos este centrul de viață a creștinismului. Toți creștinii cred în Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu întrupat, și se străduiesc să pășească pe urmele Lui. El însuși a chemat pe ucenicii Săi: „Veniți după mine”, „luați pildă de la mine că sînt blînd și smerit cu inima”, „pildă am dat vouă”, „să vă iubiți unii pe alții așa cum v-am iubit eu pe voi”, ș. a. Îndreptîndu-ne dar, privirea spre Iisus Hristos, căutăm să ne asemănăm cu El, să lucrăm în duhul iubirii Lui. El este modelul suprem, după care se orientează toți creștinii.

E firească deci întrebarea: ce ne învață Iisus pentru vremea noastră, vreme în care pe primul plan stă lupta pentru pace și pentru o viață mai bună? Răspunsul ni-l dau Sfintele Scripturi. Profeții Vechiului Testament au numit pe Mesia, care va veni, „Domn al păcii”, împărăția lui fiind împărăție a păcii, cînd popoarele vor preface armele în unelte de muncă și nu se vor mai război, ci vor trăi în pace desăvîrșită. Această proorocie și-a aflat ecou în mesajul îngerilor din noaptea sfîntă, cîntat peste ieslea pruncului Iisus: „pe pămînt pace, între oameni bunăvoire”. Astfel se anunța că s-a născut Cel ce va aduce pacea în lume. Și într-adevăr, Iisus Hristos este pacea noastră, a tuturor. El este pacea noastră, pentru că prin jertfa de pe cruce ne-a împăcat cu Dumnezeu și ne-a slobozit din osînda păcatului și morții, făcîndu-ne fii ai lui Dumnezeu după har. În Iisus Hristos sîntem „casnicii lui Dumnezeu”, între noi și Dumnezeu este iubire și pace. Iisus Hristos este pacea noastră pentru că ne-a dai

și ne dă putere să biruim patimile și să viețuim după vrednicie, întru fapte bune. Patimile aduc război înlăuntrul nostru și cu semenii noștri. Despățimirea și virtuțile înlătură războiul acesta și statornicească pacea lăuntrică și bunăînțelegerea cu semenii. Iisus Hristos este pacea noastră, pentru că El ne-a învățat că sîntem frați întreolaltă și trebuie să ne iubim ca frații, iubirea fiind legea morală fundamentală a vieții creștine. Astfel între om și om, între popor și popor, trebuie să fie relații de iubire — și acolo unde este iubire este pace, nu război.

Se cuvine dar, să urmăm Lui pe calea păcii. Adică, să păstrăm pacea cu Dumnezeu, luptînd împotriva păcatului și săvîrșind binele. Să cucerim pacea lăuntrică, prin legătura cu Hristos și prin o viață curată. Să fim făcători de pace între oameni, între popoare. Să fim solii păcii oriunde ne-am afla. Acest lucru l-au înțeles creștinii de pretutindeni, și îl înțeleg tot mai mulți creștini. Ei sprijinesc cauza păcii nu numai izolat, ci și uniți în organizații creștine internaționale (s. ex. Conferința Creștină pentru Pace, Consiliul Ecumenic al Bisericilor, etc.), s-au încadrați în Mișcările pentru pace, care cuprind sute de milioane de oameni cinstiți de pe toată suprafața pămîntului. (Consiliul Mondial al Păcii, și alte organizații).

Iisus Hristos este Domnul păcii. El ne cheamă să fim făcători de pace, să luptăm pentru ca pacea să domnească pe pămînt. Să ascultăm chemarea Lui, să urmăm pilda Lui, să intensificăm contribuția noastră la biruința păcii, pace voită de Dumnezeu și cerută de popoarele lumii.

N. M.

Ecumenism practic

Intre năzuințele mari și sfinte, care însușesc omenirea de azi, la locul cel dintii stau năzuințele spre înțelegere, unire și pace.

Viața credincioșilor creștini, care nu este închisă în sine ca într-un zid chinezesc, ci este înrăuită de mersul în general al întregii vieți omenesti, este stăpinită și ea de năzuința spre înțelegere, spre pace și spre unirea tuturor celor ce mărturisesc credința în Domnul nostru Iisus Hristos.

De altfel, strădanile credincioșilor creștini pentru refacerea unității lor pierdute sînt un factor pozitiv care contribuie la unitatea și pacea întregii omeniri.

Dar refacerea unității creștine se realizează de sus în jos și de jos în sus, adică pornind de la conducerea Bisericilor spre parohii, dar și invers: pornind de la comunitățile locale, de la parohii, spre comunitățile tot mai mari din sinul creștinătății. Noi, aici, spunem cîteva cuvinte despre ecumenismul de jos în sus.

Putem afirma că avem un început în această privință. Este vorba despre faptul că există la credincioșii din sinul diferitelor formațiuni creștine simțămîntul, care nu este totdeauna destul de clar, că ei — cu toate că nu fac parte dintr-o singură Biserică, ci sînt despărțiți — au ceva comun: mărturisirea credinței în Domnul Iisus Hristos și tezaurul comun moștenit de la Mintuitorul, pe care îl prețuim și mărturisim toți credincioșii creștini.

Ca atare, credincioșii creștini se consideră frați întru Domnul Iisus Hristos și văd în acest tezaur comun temeiul unității tuturor creștinilor. Acest simțămînt este numit cu drept cuvînt „ecumenism popular”. Dar acest ecumenism popular este nu numai lipsit de limpezimea necesară la unii dintre credincioșii creștini, ci este și în stare de nelucrare, o stare asemănătoare cu cea a jarului învăluit în spuză.

Despre necesitatea punerii în lucrare a acestui ecumenism, vorbește și Adunarea Generală a Consiliului Ecumenic al Bisericilor de la New-Delhi (1961), care constată în mod just că pe cînd legăturile dintre Biserici în general s-au întărit, legăturile dintre comunitățile locale sînt încă slabe.

Așa stînd lucrurile, trebuie să fie fructificate și condițiile care favorizează întinderea și adîncirea legăturilor dintre comunitățile locale. Aceste condiții favorabile constau în faptul că în viața acestor comunități se observă un suflu nou. Căci amestecul care s-a făcut între credincioșii de la orașe și sate, traiul lor laolaltă în aceleași condiții de viață, stringerea rîndurilor lor în aceleași strădanii pentru pace și pentru o viață mai bună, cunoașterea reciprocă și înfrățirea dintre ei — toate acestea duc la apropierea dintre credincioșii creștini și la înfiriparea în suflul lor a unei dispoziții favorabile unității, care deschide calea spre activitatea ecumenismului de jos în sus.

Pentru rezolvarea și susținerea acestui ecumenism, se pot folosi o seamă întreagă de căi și mijloace potrivite și rodnice. Intre acestea, socotim a fi vrednice de pomenit și de recomandat următoarele:

1. — Punerea în lumină a patrimoniului comun, moștenit de la Mintuitorul, al întregii creștinătăți, prin cercetarea și relieșarea elementului comun de credință și de viață, propriu tuturor formațiunilor creștine.

2. — Afirmarea, în relațiile intercreștine de orice fel, a tot ceea ce ne apropie și unește, și ocolirea a tot ceea ce este de natură să răscolească în suflete amintirea dureroaselor relații neșirești dintre creștini din trecut, ca urmare a dezbinărilor lor.

3. — Înlăturarea șovinismului și fanatismului confesional prin înlocuirea lor cu iubirea frățească îmbinată strîns cu smerenia creștinească.

Numai în aceste condiții se poate înlătura prozelitismul, adică năzuința de a zmulge cu orice preț credincioși din staulul altei confesiuni și a-i aduce la staulul propriu, spre a te lăuda apoi că tu ești superior prin calitate și număr.

De asemenea, numai în aceste condiții se poate avea o atitudine cu adevărat frățească: aceea de a vedea și prețui Adevărul descoperit de către Domnul nostru Iisus Hristos, nu numai în noi înșine, ci și în ceilalți frați credincioși creștini, aparținători celorlalte formațiuni creștine.

4. — Rugăciunea cu cuvîntul și mai ales cu fapta (rugăciunea faptelor bune).

Rugăciunea cu cuvîntul ridică sufletele către Dumnezeu și le unește în flacăra aceleiași evlavii în fața lui Dumnezeu. Cu deosebire rugăciunea în comun, unul pentru altul, rugăciunea „pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sîntelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor”, întărește duhul frățietății creștine. Astfel de rugăciuni se pot face în sinul fiecărei comunități creștine în parte, dar și în cadrul săptămîinii de rugăciune pentru unitatea creștină.

Și mai bogată în roade este rugăciunea exprimată prin fapte bune, ca: interesul și grija frățească unul față de altul prin într-ajutorare și în general prin orice faptă a îndurării trușești și sufletești, care îmbunătățește viața credinciosului creștin și o cimentează cu cheagul unității prin dăruire pentru altul.

Fapta bună unește în simțămînte și pe cei de credințe diferite. O dovadă mult grăitoare în acest sens este faptul, despre care ne înformază Sfîntul Grigorie de Nisa, că la moartea Sfîntului Vasile cel Mare mulțimea mare de popor, alcătuită din păgîni, evrei și creștini, jeleau pe marele ierarh întemeietor al renumitelor așezăminte de într-ajutorare „Vasiliada”, numindu-l „părintele nostru”.

Dar un rol deosebit joacă, în această înche-gare a unității creștine, acțiunile comune pen-

tru pace și pentru o viață mai bună. Căci în general acțiunile săvîrșite laolaltă, pornite din gînduri, simțiri și năzuințe comune, întăresc mult unitatea. Ele îi sudează pe credincioșii creștini în aceeași viață comună și-i face să se simtă frați prin cuvînt și prin faptă.

Dovadă grăitoare în acest sens este duhul cel nou, care stăpînește în relațiile dintre diferitele culte de la noi din țară. În climatul vieții celei noi, care unește pe întregul nostru popor într-o lucrare comună pentru pace și propășire, cultele au pornit pe calea colaborării pe plan intercreștin și pe plan obștesc-patriotic. Pășirea pe plan intercreștin se face prin acțiunile desjășurate pe făgașul trasat de Consiliul Ecumenic al Bisericilor, iar pășirea pe plan obștesc-patriotic se face prin susținerea împreună a năzuințelor și muncii poporului nostru, care își desăvîrșește construirea vieții celei noi.

5. — Impărtășirea cu Trupul și Singele Domnului în Sfînta Taină a Euharistiei, chiagul cel mai de preț al unității creștine și elementul ei de prim ordin.

Sfînta Taină a Euharistiei constituie centrul Sfîntei Liturghii și — ca atare — centrul întregii vieți creștine. Totodată, ca una care ne integrează deplin în Domnul Iisus Hristos, ea este izvor nesecat al unității și păcii între credincioșii creștini și — prin aceasta — al păcii și unității cu toți oamenii. Căci prin ea se hrănește și adîncește pînă la desăvîrșire unirea întru Hristos Domnul a credincioșilor creștini și se plinește conștiința frățietății ca mădulare ale aceluiasi Trup tainic al Său: Biserica. Or, prin aceasta se reaprinde, se adîncește și se intensifică riona de comuniune frățească cu toți frații de credință întru Hristos.

Pe aceste căi se poate ajunge la împlinirea chemării ce stă în fața întregii creștinătăți: prin unirea și solidarizarea tuturor credincioșilor creștini — la slujirea creștină a împăcării lumii și a unității ei în strădanile ei de a-și împlini idealurile mari spre care tinde. C. Sirbu

Sărbătorirea centenarului reînființării Mitropoliei ardeleno

Martii, 15 decembrie 1964, a avut loc la Institutul Teologic de grad Universitar-Sibiu, festivitatea consacrată împlinirii a 100 de ani de la reînființarea Mitropoliei Ardealului (24 decembrie 1864—24 decembrie 1964). La festivitate au participat: P. C. vicar Tr. Belășcu, consilierii I. Veljan, I. Nicoară, I. Vlad, P. C. rector S. Vlad cu membrii corpului profesoral, personalul administrativ — de la Consistor și de la Institutul Teologic, de la Tipografia Eparhială, preoți din Sibiu, studenți teologi, etc. Episcopia luterană a fost reprezentată prin Eminența Sa d. Episcop Fr. Müller, însoțit de d. consilier reierent Dr. I. Stenzel.

Luînd cuvîntul, P. C. rector Soiron Vlad prezintă istoricul luptei dusă de românii ortodocși, în frunte cu episcopul Andrei Șaguna, pentru reînființarea Mitropoliei ortodoxe romîne, desjînțată în 1701 de împăratul austriac. Incepută în 1849, lupta aceasta a fost încununată de biruință abia în 1864. Primul mitropolit a fost Andrei Șaguna.

În continuare, P. C. rector S. Vlad expune problemele și realizările Mitropoliei ardeleno între anii 1864—1918 și între anii 1918—1964. În prima perioadă amintește următoarele probleme: pregătirea pentru înființarea de noi eparhii (care s-au putut înființa în 1920—1921), organizarea Mitropoliei prin Statutul Organic (1868) și prin aducerea de regulamente pentru toate sectoarele; unitatea cultică; îmbunătățirea situației materiale și culturale a preoților (școli teologice); lupta pentru păstrarea autonomiei bisericești; culturalizarea poporului prin școli populare în limba romînă, întreținute de parohii și episcopii, prin gimnazii și școli pedagogice,

prin ziare, reviste și cărți etc.; scrierea cu litere latine și acceptarea ortografiei Academiei Romîne ș. a. La Sibiu s-au construit: Catedrala, clădirea nouă a Institutului teologic, etc. Perioada a doua, deschisă de marele mitropolit Nicolae Bălan, reprezintă un progres vădit. Se înființează noi episcopii, Timișoara devine centru mitropolitan, Mitropolia se încadrează în viața Bisericii Ortodoxe Romîne, al cărei Statut menține principiile Statutului Organic șagunian; se desjășoară o bogată activitate teologică; Academia Teologică devine Institut Teologic de grad Universitar; se deschid Școli de cîntăreși și seminarii; se pregătește o preoțime nouă, etc.

Cotitura istorică de la 23 August 1944 a deschis noi perspective și Mitropoliei noastre. Abolirea Concordatului, asigurarea libertății și egalității cultelor de către regimul de democrație populară, a dat posibilitate clerului și credincioșilor greco-catolici să împlinească visul înaintașilor de a se întoarce la sinul Bisericii strămoșești și astfel Mitropolia Ardealului s-a reîntregit, cuprinzînd — ca și înainte de 1700 — pe toți credincioșii ort. romîni din Ardeal. Astfel începutul realizat prin reînființarea Mitropoliei, este desăvîrșit în epoca noastră prin reîntregirea bisericească din 1948. Mitropolia se dezvoltă în toate sectoarele. Ea colaborează în spirit ecumenist cu celelalte culte. Ea aduce contribuția sa nu numai pe plan bisericesc, ci și în sprijinirea muncii poporului pentru viața cea nouă și luptei lui pentru pace.

După cuvîntarea P. C. rector S. Vlad, corul studenților teologi, condus de P. C. prof. Gh. Șoima, a executat: Taina creștinătății, Psalm, Pescarul, Dragă-mi este țara mea.

La templul din Ierusalim

Una din datoriile înalte religioase la evrei era pelerinajul la templul din Ierusalim. Acest simțămînt se cultiva cu deosebită grijă în sinagogile aflătoare pe toată suprafața pămîntului. Astfel la sărbătoarea Paștilor în Ierusalim se îngrămădea așa mulțime de popor, încît orașul sfînt producea o priveliște extraordinară. După mărturia lui Iosif Flaviu, marele istoric evreu, la un Paște, împreună cu populațiunea orașului au participat aproape trei milioane de suflete. Această mulțime nu încăpea între zidurile cetății sfinte, ci se așeza și prin preajma ei în adăposturi improvizate. Se auzeau aici toate graiurile și se vedeau toate costumele popoarelor din întreaga lume cunoscută atunci spre Răsărit și spre Apus.

Caravanele închinătorilor se sileau să sosească la Ierusalim cel puțin la 14 Nisan. În după amiaza acestei zile forfoța își ajunge apogeul, pentru că toată lumea alerga încoace și-n-colo, ca să termine pregătirile pentru începutul praznicului, pe care-l vestea din templu sunetul puternic și pătrunzător al trâmbițelor de argint. La acest semnal fiecare credincios lua mielul său și pleca cu el la templu. Apoi micii erau înjunghiați cu toate ritualele prescrise în acest scop și se frigeau în mii de cuptoare anume pregătite în curțile templului, unde trebuia și consumat. Devenind aceasta cu neputință din pricina mulțimii neîncăpătoare, rabinii îngăduiră să se mănînce și în împrejurimile templului și ale orașului.

Consumarea mielului pascal se săvîrșea într-o atmosferă foarte festivă. Pe masă erau pregătite ierburi amare și azime, precum și un blid deosebit cu mîncare de dinice, stafide și alte

fructe, apoi se așeza în mijloc sfeșnicul cu lumînări aprinse și tava cu mielul pascal. Capul familiei binecuvînta masa și mesenii, lua un mănunchiu de ierburi amare, îl muia în bild și mulțumind lui Dumnezeu pentru crearea roadelor pămîntului, dădea să guste fiecare din cei de față. După aceea se turna în pahare vin cu apă și fiul casei întreba, care este rostul praznicului. Atunci capul familiei expunea pe larg istoria eliberării poporului israilit din robia egipteană. Această istorisire se repetă la fiecare masă pascală în tot Israilul. Masa se încheie cu cuvintele: „Binecuvîntat ești tu, Doamne Dumnezeul nostru, Împăratul lumii, care ai izbăvit pe strămoșii noștri din robia Egiptului” și cu cîntări de psalmi.

La miezul nopții se deschideau din nou porțile templului și poporul îmbrăcat în hainele sale de sărbătoare se îndreaptă într-acolo în convoaie nesfîrșite, cu prinoase de recunoștință, spre plinirea legii.

Din aceste prinoase preoții luau partea lor legiuită, iar restul îl înapoiau credincioșilor.

Sărbătoarea se prelungea toată săptămîna și afară de mielul pascal se aduceau și alte jertfe, pe care preoții le săvîrșeau cu deosebită solemnitate.

După terminarea praznicului caravanele închinătorilor pe acelaș drum se întorceau acasă. Sub influența impresiilor sărbătorești și schimbîndu-și păreri despre cele văzute și auzite la praznic, pelerinii înaintau pe drum uitînd de oboseală. Bătrîni și femeile mergeau călări pe asini și cămile, iar copiii adunați în cîrduri vesele mergeau jucîndu-se alături de părinți și rude.

Cînd Iisus a împlinit 12 ani, dreptul Iosif și Maica Domnului l-au dus la templu, ca să participe la sărbătoarea paștilor. După terminarea sărbătorii ei plecară cu caravana spre casă. Dar de ce groază fură cuprinși, cînd în timpul unui popas mai mare ei nu putură găsi pe Iisus în toată caravana. Cînd toate căutările se dovediră zadarnice, părinților îngrijorați nu le rămase decît să se întoarcă la Ierusalim, ca să vadă, nu cumva a rămas el acolo. Urmară zile grele de neliniște, amărăciune și groază pentru Iosif, dar mai ales pentru Maria, mama lui Iisus.

După sosirea la Ierusalim Iosif și Maria începură cea mai febrilă cercetare, foarte anevoioasă în furnicarul orașului, dar nici în această zi, nici în timpul nopții, nici chiar în dimineața zilei următoare, nicăiri n-au putut găsi pe Iisus, pînă ce în sfîrșit, ei îl căutară și-l găsiră în templu, unde „El sedea în mijlocul învățătorilor, ascultîndu-i și punîndu-le întrebări” (Lc. 2, 46). Găsindu-și fiul în adunarea celor mai vestiți învățători ai poporului, veniți și ei aici cu prilejul marelui praznic, ei au fost cuprinși de frică la vederea cum tînărul lor fiu vorbea îndrăzneț cu marii preoți și învățători ai poporului.

Cuprînsă de spaimă pentru toate acestea și mișcată de un amestec de bucurie pentru că l-a găsit pe fiul său și de reproș pentru neliniștea ce le-a pricinuit, Maria, mama lui Iisus, întrepruse minunata lui convorbire cu o întrebare de muștrare maternă: „Fiule, ce ai făcut cu noi? Iată cu mare întristare te-am căutat”. La această întrebare ei auziră răspunsul: „De ce m-ați căutat? Oare nu știați, că trebuia să fiu în casa Tatălui meu?”

Aicea pentru prima oară din gura lui Iisus a răsunit mărturisirea că Tatăl lui e Dumnezeu și totodată s-a arătat de dînsul clar conștiința soliei sale dumnezeiești. Rezultă că El este Fiul lui Dumnezeu, pentru aceea și mai presus de toate el trebuia să meargă pe căile Domnului și deci nu trebuiau să-l caute decît „în cele ce sînt ale Tatălui său”.

M. „Ei nu pricepură cuvintele spuse de dînsul”,

cel puțin nu în cel mai adînc înțeles al lor. Dar deși în sufletul lui Iisus cu așa putere miraculoasă sclipi conștiința originii sale divine, El, îndeplinind cu toată simplitatea datoria de supunere față de părinți „s-a dus cu dînsii și a venit în Nazaret; și a fost în ascultarea lor”. Iar Maria, mama lui Iisus — pentru care toate aceste cuvinte neobișnuite ale lui erau mărturie noi că fiul zămislit și născut de ea este de la Dumnezeu (Emanuil=Dumnezeu cu noi) „păstra toate aceste cuvinte în inima sa” (Lc. 2, 48—51).

N. Terchulă

Iubirea creștină

Legea Noului Testament, lege așezată de Domnul și Mintuitorul nostru Iisus Hristos, este așezămînt al iubirii neșărmurite față de Dumnezeu și față de om. Însăși întruparea Celui ce a adus această lege este expresie a iubirii lui Dumnezeu către noi oamenii; iar lucrarea în lume, între oameni, pătimirea, moartea și Învierea Mintuitorului Hristos, — toate acestea încheagă în ele virtutea iubirii jertfelnice și universale.

Virtutea iubirii stă nu numai la temelie Noului Așezămînt, dar și în fruntea tuturor celorlalte virtuți creștine, călăuzindu-le, încălzindu-le și întărindu-le neconținut. De aceea, prin ea și cu ea, credinciosul creștin, căruia Duhul Sfînt i-a insuflat și îi menține căldura dragostei curate, este mereu îndrumat la împlinirea faptelor bune către Dumnezeu, către sine și către toți oamenii.

Credinciosul creștin știe, din graiul și din fapta Mintuitorului Hristos, ca și pe temelul iubirii, că însuși Dumnezeu îi este Părinte iubitor și dătător de bine și că asemenea trebuie să fie și el către aproapele său. Dacă Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, s-a jertfit, arătînd prin aceasta cea mai luminoasă față a iubirii dumnezeiești, apoi jertfirea puterilor noastre sufletești și trupești pentru binele aproapelui, pentru binele tuturor, este chemată să răsfrîngă din plin iubirea noastră către Părintele tuturor, către Dumnezeu.

Întreaga viață a Mintuitorului Hristos, în aceasta s-a arătat: că ne-a iubit pe noi, așa cum Tatăl îl iubește pe El din vecie. Toată fapta Mintuitorului Hristos, în lume, spre aceasta a ținut: să se dăruiască iubitor „pentru noi și pentru a noastră mîntuire”. Plinătatea învătăturii Lui în aceasta stă: „Să vă iubiți unul pe altul. Cum v-am iubit eu, așa și voi să vă iubiți unul pe altul. După aceasta vor cunoaște toți, că-mi sînteți ucenici, de veți avea dragoste între voi” (Ioan 13, 34—35).

Sfinții Apostoli și toți Sfinții au urmat moecelului lăsat de Hristos Domnul. Prin viața și prin faptele lor, ei s-au dovedit plinitori ai dragostei creștine, ai dragostei de Dumnezeu și de oameni.

Dar nu toți jii Bisericii au pătruns în rîndul sfinților. Și nici nu vor pătrunde, măcar că mulți au silit și vor sîrgui întru aceasta. Cei mai mulți, nenumărați, au fost, iar noi de asemenea sîntem creștini obișnuși. Împrejurarea aceasta nu ne scutește de a trăi cu putere în dragostea lui Hristos, de a ne face și noi plinitori ai acestei virtuți de căpetenie.

Cade-se ca și la temelia vieții noastre creștine să așezăm virtutea iubirii, virtute prin care putem fructifica puterile noastre sufletești spre împlinirea lor în Hristos Iisus.

Lupta noastră pentru întărirea păcii în lume trebuie să pornească tot din iubirea noastră către Dumnezeu și pentru viața aproapelui nostru. Cucerindu-ne de toate acestea, să-l rugăm neîncetat pe Părintele cel Cereșc, să facă a prisosi dragostea Lui în cugetele, în simțirile și în voința noastră.

D. Călugăr

In incheiere, P. C. vicar Tr. Belascu aduce cuvînt de cinstitie luptei înaintașilor pentru reînființarea Mitropoliei Ardealului și amintește gîndul bun al Înalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae ca aniversarea centenarului să se facă prin festivitatea de azi, dar și în parohiile Arhiepiscopiei și în Episcopiile sufragane, Clujului și Oradiei; dîndu-se astfel acestui eveniment bisericesc așa de însemnat importanța cuvenită. Noi, cei de azi, aducem omagiu celor ce au luptat pentru reînființarea Mitropoliei, și ne bucurăm cu atît mai mult cu cît ne aflăm — toți credincioșii romîni — într-o singură Biserică Romînă, într-o singură Mitropolie ardeleană. După 250 de ani de silnică separare, clerul și credincioșii, în noile condiții de viață, s-au întors — în octombrie 1948 — la Biserica străbună. Astăzi sărbătorim cu toții, în deplină unitate, centenarul reînființării Mitropoliei noastre. E un legămînt pentru noi și pentru cei din viitor să ducem mai departe — în cadrul Patriarhiei Ortodoxe Romîne — o singură Mitropolie, o singură Biserică în Ardeal, Biserica poporului credincios ortodox din întreg Ardealul. Ne legăm să muncim pentru propășirea Bisericii noastre, una, sfîntă, sobornicească.

Mulțumește — în numele I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae și a P. V. Consiliu Arhiepiscopesc — P. C. rector S. Vlad, corului și celor prezenți. Salută cu dragoste și bucurie de Eminența Sa d. Episcop Dr. Fr. Müller și pe însoțitor, prezența eminenței sale fiind un semn al spiritului ecumenist de colaborare și frățietate.

Corul cîntă: „Mulți ani trăiască”.

Centenarul reînființării Mitropoliei ardeiene e pomenit în Pastorală I. P. Sf. nostru Mitropolit Nicolae, a fost cinstit în sesiunea Sfințului Sinod din decembrie 1964, în toate parohiile din Arhiepiscopia Sibiului și în alte Eparhii. El a prilejuit o privire spre trecutul de luptă și un angajament de a lucra pentru binele Bisericii, pentru propășirea Patriei și pacea a toată lumea.

Preotul și Sf. Euharistie

Orice preot trebuie să fie conștient că el trebuie să se împrietenească cu Hristos.

Această promisiune a lui Hristos „eu cu voi sînt în toate zilele, pînă la sfîrșitul veacurilor”, la noi la preoți cu deosebire, creiază o situație specială. Am devenit gardă împărătească. Hristos a fost milostiv cu noi și ne-a designat de prieteni ai Săi.

Și apoi, această prietenie hristică vrea intimitate și dragoste. Această dragoste nu curioasă greutate. Această dragoste într-aurește toată viața preotului, de la prima Liturghie, pînă la ultima.

În schimb, din acela din care lipsește această dragoste acolo roade ceva veșnic în inimă. — Cariul...

Dragostea față de Euharistie umple de bucurie viața preotului!

Preotul însulețit de această dragoste, străbate parohia cu pași binecuvîntați. În inima lui e pace. În mină are cartea de rugăciune. Pe buzele lui sînt rugăciuni dulci, înălțătoare. Iar în sufletul său e bucurie.

Știe să vorbească cu clopotele. Le înțelege limba. Și ar fi aplicat să-și încopcieze inima de clopotniță, ca și bătaia inimii lui, ca și clopotele, să anunțe că începe Sf. Liturghie.

Iar spre candelă din altar privește ca spre cel mai bun prieten, căci acesta îi și este. Slujește pe Acela, căruia el îi este slujitor. Și nu sînt invidioși unul pe altul, căci amîndoi ard...

Și în aceasta se descoperă cel de-a! doilea efect bun al însulețirii euharistice: Cine arde, aprinde. Și preotul care arde de însulețire euharistică, se aseamănă cu o candelă bine întreținută.

Candelă modestă din Biserică, creiază o atmosferă prietenească și între cei mai reci pereți. Preotul cel mai modest înzestrat, dar blînd, lucrează o asemenea binefacere între credincioși. El este o binecuvîntare.

Preotul însulețit de Sf. Euharistie, e om liniștit, cum e liniștită și candelă. De oameni liniștiți, modești, avem mult mai mare nevoie decît socotim.

În sfîrșit, nu putem să nu spunem un cuvînt despre aceea că dragostea pentru Sf. Euharistie aduce liniște pentru suflet.

Episcopul X de multe ori a oftat tremurînd înaintea Chivotului. Îl durea adînc, aproape că îl îmbolnăvea și îl mistuia conștiința că a greșit. Înaintea Sf. Euharistiei se mîngîia, căci pentru credincioșii cu capetele plecate, e o mare mîngîiere această laudă despre Domnul: „Trestia zdrobită nu o va frînge și inul ce fumegă nu-l va stînge” (Mate 12, 20).

Mîngîiem mii, sprijinim mii. În mîinile la mii sîntem toiag de drum și baston de plimbare.

Să ne gîndim numai la Sfîntul Petru. Cînd umbla pe mare spre Hristos, pentru că s-a îndoit, a început a se cufunda: „Doamne salvează-mă”, s-a auzit cuvîntul de rugă al Apostolului. Și Domnul l-a mîntuit.

Cu această rugă umilită să deschidem zilnic ușa bisericii și apoi să îngenunchiem înaintea altarului și să privim pe Domnul. Să-l privim de multe ori și mult timp și atunci se va întîmpla și cu noi ceea ce se întîmplă de obicei cu oamenii care privesc la soare: în ochii lor închisi le rămîne discul soarelui. Episcopul X, cu timpul, în toate vedea pe Domnul: în mîni, în norii ce se destramă, în piinea cea de toate zilele.

Spre aceea însă trebuie să ne silim ca cel puțin în Sf. Euharistie să simțim pe Hristos, dacă nouă norul alb ce se destramă, bobul de grîu și ciorchinele de strugure nu ne-ar spune nimic...

Trad. Prof. Iuliu Man

Vameșul și fariseul

Pilda vameșului și fariseului (Lc. 18, 9—14) a așezat-o Sfînta Biserică să se citească într-o Duminică pregătitoare pentru Postul Paștilor. Prin aceasta ea vrea să ne atragă luarea aminte că credinciosul nu trebuie să fie mîndru, ci smerit. „Căci tot cel ce se înalță se va smeri și cel ce se smerește se va înalță” (v. 14). Evanghelistul Luca ne spune clar că Mintuitorul a spus pilda aceasta pentru unii care se socoteau drepți și disprețuiau pe ceilalți. Aceștia, pe vremea Mintuitorului, erau fariseii. Ei se arătau ca împlinitori ai legii lui Moise, se credeau a fi neprihăniți, așteptau să fie laudați de oameni și cinstiți în mod deosebit, și disprețuiau pe vameși și pe păcătoși. După părerea unora, fariseii erau plăcuți lui Dumnezeu, pe cînd vameșii erau lepădați în fața lui Dumnezeu. Mintuitorul răstoarnă această părere: vameșul e mai plăcut înaintea lui Dumnezeu decît fariseul. Această răsturnare o face Mintuitorul, pentru că El nu judecă după cele din afară, cum judecă unii oameni, ci după cele dinlăuntru. După cel din afară, fariseul este drept. El însuși se laudă: postește de două ori pe săptămîină, dă zeciuială din toate veniturile lui (v. 12). Așa erau fariseii: cunoșteau toate legile mozaice și căutau să le îplinească, însă de formă, ca să fie văzuți de alții și laudați. Postul este bun. Mintuitorul însuși îl recomandă. Dar dacă postul este numai abținere de la anumite mîncări, o schimbare de la regim carnivor la regim vegetarian, fără nici o schimbare lăuntrică, și dacă te lauzi cu el, atunci el nu folosește mîntuirii. E bine și să îplinești datoria de a susține material („zeciuială”) templul (biserica). Dar dacă o faci nu din dragoste, ci cu mîndrie, ca să te lauzi și să fii laudat, dania ta își pierde valoarea în fața lui Dumnezeu. Fariseii deci, după cele dinafară erau „împlinitori ai legii”, însă după cele dinlăuntru nu, căci inima lor rămînea neschimbată, adică plină de mîndrie, invidie, minie, poftă, etc. Mintuitorul le spune că întii trebuie spălată partea dinlăuntru a vasului, apoi cea dinafară. El compară pe farisei cu mormintele vîruite, care pe dinafară sînt frumoase, dar pe dinlăuntru sînt pline de putreziciune. Adică fariseii pe dinafară se arătau cuvioși, inima lor însă era plină de răutate. Mintuitorul cere în primul rînd curățirea inimii, o inimă plină de dragoste de Dumnezeu și de semenii — că dintr-o inimă curată ies cuvinte și fapte cu adevărat bune. Dumnezeu privește cu plăcere la cel cu inima curată, nu la cel ce se mîndrește cu înfățișarea din afară a sa.

Păcatul fariseului constă în faptul că el se socotește drept, se laudă în fața lui Dumnezeu, deși „dreptatea” lui era numai pe dinafară. Păcatul lui devine mai mare pentru că el disprețuiește pe ceilalți, îi vorbește de rău, îi condamnă. Par-că-l vezi cum se uită cu scîrbă la vameșul umilit și își umflă pieptul grîind: „Dumnezeule, îți mulțumesc că nu sînt ca ceilalți oameni, hrăpăreți, nedrepți, preacurvari sau chiar ca acest vameș” (v. 11). El condamnă pe alții și pe sine nu se vedea, deși inima lui era plină de gînduri de nedreptate, de desfrînare, de pismă, ș. a.

Mintuitorul socotea bune și mersul la biserică și postul, și „zeciuiala”, dar îi cheamă pe credincioși să nu se oprească la coajă, la formă, ci să pătrundă la miez, să-și înnoiască și inima, ca acolo să stăpînească dragostea cu toate celelalte virtuți. Să nu judece pe alții, ci să se judece pe sine și să se străduiască zi de zi ca să devină mai buni, mai iubitori, mai drepți.

Vameșul, în schimb, n-a condamnat pe nimeni. El s-a condamnat numai pe sine însuși. El își dădea seama cît e de păcătos. Prin fața minții treceau toate fărădelegile săvîrșite și îi părea așa de rău de păcatele acestea, încît „sta deo-

parte și nici ochii nu îndrăznea să-i ridice”, se bătea în piept și cerea cutremurat, iertare de la Dumnezeu: „Dumnezeule, milostiv fi mie, păcătosul!” (v. 13). O astfel de căință pentru păcate este bineplăcută lui Dumnezeu. O astfel de căință, o astfel de mărturisire în biserică, scoate rădăcinile păcatelor din inimă, pornește sufletul pe o cale nouă — și astfel vameșul se întoarce de la biserică „mai îndreptat” la casa sa.

Fariseul, socotindu-se drept după cele dinafară, nu vedea că el e plin de răutate în inima sa, și din pricina acestei răutăți își pierde mîntuirea. El nici nu se gîndește că are nevoie de căință, de îndreptare. În felul acesta el se află pe calea pierzării. Vameșul își dă seama că e păcătos, îi pare rău de păcate și cere de la Dumnezeu să se milostivească spre el și să-l ajute să se îndrepte. El își dă seama că nu mai poate merge pe calea păcatului, că trebuie să înceapă o viață nouă. Și tocmai aceasta îl face să se întoarcă acasă un alt om. Fariseul mîndru e orb, nu vede răutatea din inima sa și de aceea nu se îndreaptă. Vameșul vede limpede răutatea sa și se îndreaptă.

Învățătura e clară: nimenea să nu se mîndrească cu faptele sale, ci fiecare să se smerească, dîndu-și seama de slăbiciunile sale, știind că Dumnezeu nu judecă după cele din afară, ci după cele dinlăuntru. Postul este bun, dar să nu fie numai „post de bucate” ci și „post de păcate”, să nu schimbe numai mîncarea, ci și năravurile și inima. Bune sînt și „cele din afară”, dar numai dacă izvorăsc dintr-o inimă bună. Oare care creștin, dacă se judecă după adevăr, nu vede că — chiar de a săvîrșit multe fapte bune, — tot nu este desăvîrșit, că încă are multe slăbiciuni, încă mai e mult de făcut? Mai ales că noi știm că tot binele ce-l facem, prin darul lui Dumnezeu îl facem. Se cuvine dar, să preamărim pe Dumnezeu pentru darurile Sale, iar pe noi să ne socotim neovrednici de această milostivire dumnezeiască. Se cuvine dar, ori de cîte ori mergem la biserică, să ne smerim în fața lui Dumnezeu, să cerem iertare pentru păcatele noastre și să adunăm în inima noastră mai multă dragoste, mai multă bunătate, mai multă curăție, ca de fiecare dată să ne întoarcem acasă mai îndreptați, înnoșiți în duhul. Așa vom fi buni credincioși ai Bisericii și răspînditori ai dragostei și păcii în lume.

Pr. N. Mladin

† Nicolae Lateș

În 2 decembrie 1964 a adormit în Domnul, Nicolae Lateș, credincios al bisericii noastre, în vîrstă de 77 ani.

Nicolae Lateș s-a născut la Gurghiu. Fiind un element dotat și cu putere de muncă, a urmat Școala pedagogică și cursuri de specializare la Facultatea de Litere din Cluj cu foarte bune rezultate. A colaborat și la diferite publicații. Revenit în 1948 la biserică strămoșească, a fost un credincios bun, însulețit de binele Bisericii și de adevărat patriotism. A fost ales deputat în Adunarea Eparhială din Sibiu și membru în Consiliul Arhiepiscopesc, în care calitate și-a îndeplinit datoria cu pricepere și conștiinciozitate. A fost colaborator permanent al „Telegrafului Român”, scriind articole despre viața bisericească, despre realizările Patriei noastre, despre pace.

Înmormîntarea a avut loc vineri, 4 decembrie 1964, la capela cimitirului din Sibiu. Părintele protopop I. Munteanu a prezentat viața și activitatea decedatului, relevînd și vredniciile lui ca membru al Bisericii noastre. Au fost de față: familia, P. C. consilier I. Vlad, P. C. arhimandrit N. Mladin, C. Pr. Albu (care a slujit), cunoscuți și prieteni ai celui adormit.

Veșnică să-i fie pomenirea!

Participant